

Ágoston Pribilla Valéria

„Mevettük, hazavittük”

XIV. Pécsi Nemzetközi Felnőtt Bábfesztivál

A fesztiválról...

2007. május 30-ától június 3-áig került megrendezésre a XIV. Pécsi Nemzetközi Felnőtt Bábfesztivál, amely immár hagyományosan háromévenként a bábművészet legújabb törekvéseinek és eredményeinek nívós seregszemléje.

A fesztivál védnökségét az UNIMA magyarországi központja és a Magyar Bábművészek Szövetsége vállalta, míg a fesztivál rendezői a pécsi Bóbita Bábszínház és a Pécsi Nemzetközi Báb- és Utcaszínházi Fesztivál Alapítvány voltak.

Az erőteljes műfaji és tematikai sokszínűséget, az eltérő esztétizáló ráközelítéseket megszólaltató, kiváló előadásokat felvonultató program mindenképpen visszapillantást és számvetést érdemlő rendezvény.

Az 5 nap alatt 6 ország 19 társulata lépett fel, az érdeklődők 22 előadást tekinthettek meg 4 helyszínen, a Bóbita Bábszínházban, a Pécsi Nemzeti Színházban, a Pécsi Horvát Színházban és a Jókai téren.

Az előadások mellett a Pécsi Kisgalériában *A modern európai bábjátás atyja* címmel Blattner Géza emlékkiállítás nyílt az OSZMI bábgyűjteményéből.

Az előadásokról...

Elsőként az *Én, Antigone* című ógörög remixet láthattuk az AntiCo társulat előadásában, Tengely Gábor rendezésében. A naplóformában megjelenített, a nőiség kérdését felvető Antigone-történet olyanfajta kívülállást eredményezett, amelyből sajnos hiányzott a színházi élmény, az előadás megmaradt a történet szintjén, elmaradt a történés, kevés kérdéssel találkoztunk. Mindazonáltal a bábbal folytatott munka rendkívül érdekes és izgalmas volt, ami Badacsonyi Angéla, Sz. Nagy Mária, Töröcsik Eszter szereplőket dicséri. Mindenképpen vitára serkentő előadás.

A Cseh Köztársaságból érkező plzeňi Alfa Színház *A három testőr* című fergeteges színpadi vígjátéka igazi színházi csemege. A „mindenki egyért, egy mindenkiért” jelszó által vezérelt négy hős halhatatlan történetének kesztyűs báb groteszkjét Tomas Dvořák rendezte és alkalmazta színpadra. A mű alapját Alexander Dumas jól ismert regénye mellett, Max Lindernek, a XX. század elején keletkezett némajáték-bohózata képezi. Lendületes, csattanókra kihegyezett, az SMS-ek nyelvezetét követő, élő zene kíséretében, intenzív színészi munkával, kitűnő bábmozgatással előadott produkció. Részleteiben és összhatásában is rendkívüli előadás.

A Bóbita Bábszínház *Határtalanul* című előadását Zheni Pashova és Peter Pashov, a Szófia Állami Művészeti Egyetem tanárai rendezték. Az előadás a bábművészet vizuális lehetőségeit kutatva a zene, a fények, az árnyjáték segítségével tesz kísérletet „az egyetemes emberi viszonyok értékeinek bemutatására a bábszínház metaforikus nyelvén”. Útkeresést, tanulótakat jelző előadás, akárcsak a *Színek, képek, események* című produkció, az egri Harlekin Bábszínház előadásában, Ruszina Szabolcs rendezésében. Fiktív történelmi események laza füzére, nyitott struktúra, tetszés szerint továbbgondolható.

A szombathelyi Mesebolt Bábszínház *Post mortem K. D.* című előadásának műfaji meghatározása: tárgyszimfónia, amely Kosztolányi Dezső riportjainak felhasználásával készült. A tárgyak és az emberi lét kapcsolatának különös zenei összefüggéseit igyekszik feltárni, hatásos tárgy-koreográfia kíséretében. A szakmai beszélgetés során e két utóbbi előadás esetében a zsűri a világos, egyértelmű színpadi megfogalmazást hiányolta.

A nagybecskereki Toša Jovanović Színház bábtagozatának *Lépésről lépésre* című produkcióját Dragoslav Todorović rendezésében láthattuk. A mindenkori haladás, fejlődés izgalmas téma, azonban a nagybecskereki előadásban megmaradt az illusztráció szintjén, nem volt benne meglepetés, előrelátható és kiszámítható volt, adós maradt a bábszínház kínálta metaforikus kifejezőmóddal.

Carlo Gozzi *A varázsló és a holló* című előadását a kolozsvári „Puck” Bábszínház vitte színre Mona Chirila rendezésében. Nehéz műfaj, ugyanakkor könnyed előadás, eleven volt a kapcsolat a közönséggel, mert a haszonelvű világban, ha a marionett egy bohóc társaságában jelenik meg a színen, új lehetőség nyílt az elfeledett vagy félretett értékek újbóli felismerésére.

Rumen Gavanov, a szófia Atelie 313 Színház tagja előadásában láthattuk a *November végén* című előadást, az útról és az öregemberről, és arról, hogy a lényeg nem az út végén van, hanem abban, ahogyan oda eljutunk. Gondolatilag terjedős, nehezen követhető produkció.

A Budapest Bábszínház *Szent Iván éji álom* című előadását Josef Krofta rendezte. Shakespeare szerelmeseinek örökzöld paródiája ezúttal hófehér parkban, fehér márvány szobrok és hangszerek között játszódik. Látványként

lenyűgöző, úgy érezzük, mozdíthatatlan, megbonthatatlan egész, és mintha az előadás sem tudott volna felülemelkedni ezen a márvány hidegen, mintha kiradírozódott volna belőle a szenvedély, az érzelem. Provokatív, vitatható és faggatható előadás.

A Purgateátrum *Karácsony Puncséknál* című előadása Kovács Géza rendezésében az angol vásári bábjáték hagyományos elemeit használja fel egy mai hétköznapi család karácsonyi ünnepébe ágyazva. Fergeteges bábanimáció, kitűnő színészi teljesítmény, szellemes megoldások jellemzik, miközben újításnak számít a szereplők duplázódása.

A kecskeméti Ciróka Bábszínház produkciója *A kékruhás kislány története*, Bartal Kiss Rita állította színpadra. Képek, Malevicstől Picassóig. Besétálva egy képbe elképzelünk egy történetet, amely megelevenedik, és követhetővé válik. Csodálatos képi világú, árnyalt esztétikájú, jó ízlésű előadás. Külön értéke az előadásnak a ritkán tapasztalt rendkívül finom bensőséges viszony színész és báb között.

A szakmai beszélgetés során a győri Vaskakas Bábszínház *Csárdáskirálynő* című előadása osztotta meg legélesebben a véleményeket. Kálmán Imre operettjét Zheni Pashova és Peter Pashov alkalmazta bábszínpadra. Van, akinek éppen az tetszett benne, hogy nem veszik magukat túl komolyan, van, aki az erőteljesebb paródia jelleget hiányolta. Az előadás az operett túlcsoportosuló érzéseire s a bábok kicsinységének ellentétén alapuló humorra épít. Ennek ellenére érdekes volt, hogy a közönség java része operettközönségként követte végig az előadást.

A fesztivál utolsó napján láthatta a közönség Predrag Bjelošević *Szomorú herceg* című művét a Banja Luka-i Gyermekszínház előadásában. Biszerka Kolevszka bolgár rendezőné kétségtelenül egyik legjobb munkája, melynek 1998-ban volt a bemutatója. Lírai, melankolikus történet árnyjátékban elmesélve a szomorú herceg útkereséséről és találkozásáról másik énjével – saját árnyékával.

Összegezésül elmondhatjuk, a kitűnően megszervezett fesztiválon műfaji, bábtechnikai szempontból egyaránt izgalmas, sokszínű előadásokat láthatott a közönség. A színházi köztudatban gyakran elhangzó, a bábművészetet ars minor jelzővel illető minősítésekkel ellentétben, a versenyprogram produkciói és az off program előadásai is a bábművészet korlátlan lehetőségeit és fontosságát villantva fel, erőteljes élményként szolgálták szakmának és nézőnek egyaránt.